

Slovenski dom

Štev. 237.

V Ljubljani, v torek, 14. oktobra 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano

Nuovi tentativi inglesi falliti presso Tobruk

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica il seguente Bollettino di guerra n. 498: Sul fronte di Tobruk l'avversario ha rinnovato tentativi di attacco che sono stati immediatamente repressi dal pronto intervento di fuoco delle nostre truppe.

Aerei nazionali e germanici hanno ancora bombardato con successo obiettivi della piazza nonché impianti ferroviari d'aeroporto di Marsa Matruh provocando nuove distruzioni.

L'aviazione nemica ha effettuato incursioni su Bengasi e Tripoli; le bombe lanciate hanno colpito alcune abitazioni e causato un solo ferito.

Nello scacchiere di Gondar nostri reparti in ricognizione hanno volto in fuga elementi avanzati nemici.

Novi angleški napadalni poskusi pri Tobruku odbiti

Na bojišču pri Tobruku je sovražnik ponovil poskuse za napad, ki so bili takoj striti zaradi odločnega ognja naših čet.

Naša in nemška letala so še uspešno bombardirala cilje v trdnjavi in železniške naprave ter letališča v Marsa Matruhu, kjer so nastala nova razdejavanja.

Angleško letalstvo je izvedlo polet na Benghazi in Tripoli, bombe so zadele nekaj stanovanjskih hiš in samo ena oseba je bila ranjena.

Na področju Gondarja so naši ogledniški oddelki pogнали v beg prednje oddelke sovražnikove.

Velika ofenziva na Vzhodu - spet po načrtu

Napoved o bližnjem koncu bitke za Vjazmo — Odbiti ruski napadi pri Petrogradu Novih 350.000 ujetnikov na srednjem delu bojišča — Tudi Hrvatje so že nad Rusi

Hitlerjev glavni stan, 14. okt. s. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj izdalo naslednje izredno uradno vojno poročilo.

Število ujetnikov, zajetih v dvojni bitki pri Briansku in pri Vjazmi, je poskočilo na 350.000 in še vedno neprenehoma raste.

Hitlerjev glavni stan, 14. oktobra. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje uradno vojno poročilo:

Boji na vzhodnem bojišču se razvijajo po načrtu.

Pri zasledovanju sovražnih ostankov, ki so ušli bitki ob Azovskem morju, je bil obkrožen sovjetski oddelek in uničen. Zajeli smo 1100 mož in zaplenili 35 topov. Na prostoru vzhodno od Dnjepra je hrvaški polk prestal svoj ognjeni krst.

Uničenje sovražnih sil, obkroženih pri Vjazmi, je pred zaključkom.

Pri Petrogradu so bili ponovni sovražni poskusi odbiti med najhujšimi sovražnimi izgubami. Bojna letala so ponoči bombardirala vojaško važne naprave v Moskvi.

Berlin, 14. okt. s. Nemški poročevalski urad javlja, da so sovjetske čete, obkrojene pri Briansku, 12. oktobra poskušale spet z uporabo poslednjih sil izvesti poskuse za izpad in da so se obupano metale nad nemške črte. Spritko nemškega ognja pa so vsi ti poskusi spodleteli. Nemške oklepne in pehotne sile so se zaradi globoko v sovjetske množice ter prizadele nasprotniku neprecenljive izgube.

Berlin, 14. okt. s. Sovjetska propaganda je razširila novico, da so pri Vjazmi bile obkrojene različne velike enote nemških padalcev. Te enote, da so bile tudi uničene. Iz nemškega uradnega vira zatrjujejo, da je ta novica docela neresnična.

Berlin, 14. okt. s. V letalskih bojih na Vzhodu so Nemci 12. in 13. oktobra sestrelili 45 sovjetskih letal. Profiletalsko topništvo jih je zbil 14, pri napadih na letališča pa je bilo uničenih še drugih 40 letal. Tudi sicer je bilo delovanje nemškega letalstva nad bojiščem in v zaledju živahno in obsežno.

Berlin, 14. okt. s. Kakor piše uradno glasilo Hitlerjeve stranke »Dienst aus Deutschland«, ugotavljajo nemški vojaški krogi z ozirom na sedanjí vojni položaj naslednje:

1. Napadalnega zagona nemških divizij ne bodo mogle zadržati nove sovjetske obrambne črte po zlomu, do katerega je prišlo na obsežnem

bojišču med Valdajskim gorovjem in med Azovskim morjem. Odpor na tem ali na kakem drugem predelu bojišča ne more spremeniti splošnega položaja.

2. Vzdušje obrambne črte, ki so jo nemške čete papade in prodrle od začetka sovražnosti, to je od 22. junija do 3. oktobra, so bile postavljene najbolj izurjene in najbolj oskrbljene sovjetske čete. Te so bile uničene. Preostale oddelke, ki se jim je posrečilo zbežati, tvorijo rezervne divizije majhne vrednosti, brigade delavcev in bataljoni tako imenovanih »partizanov«.

3. Nova ozemlja življenjske važnosti so pred zasedbo. Sovjeti ne morejo zdaj storiti ničesar, da bi to preprečili.

4. Politične posledice vojaškega zloma se že začinjajo jasno odražati po različnih prestolnicah sveta in že se tam vidi tudi temu položaju odgovarjajoče stališče.

Uradno sporočilo nemške službene agencije

Nemčija ne dela poskusov za sklenitev miru z Anglijo

Berlin, 14. okt. s. Nemški poročevalski urad je objavil naslednje uradno izjavo:

Zadnje dni so različna poročila angleškega tiska znova govorila o nekakih mirovniških poskusih z nemške strani. Glede tega vprašanja naj bi zavzel stališče tudi angleški zunanji minister Eden 25. oktobra v Manchesteru.

Namen teh napačnih in neumnih govoric je čez vse jasen. Nemški politični krogi sodijo o njem takole:

Angleška vlada je že dobro razumela kakšen strašen poraz je za angleško stvar nemška zmaga nad Rusijo ter izključitev poslednjega angleškega zaveznika na evropski celini. Angleška vlada se po pravici boji resnega odgovora od angleškega ljudstva, kateremu so dolgo obljubljali rusko zmago nad Nemčijo. Zato angleška vlada obupno išče kakršnokoli preteživo, da bi zmanjšala nemške uspehe kar se da ter zakrinkala lastni poraz, ki je odločilnega značaja za izid vojne.

Zaradi tega začena angleška vlada razglasiti, da Nemčija tipa za tem, kako bi bilo z morebitnim sklepom miru. Angleška vlada upa, da bo angleško ljudstvo potem verjelo, da so take nemške mirovne ponudbe znamenje nemške slabosti in da pričajo, da začena nemška stvar slabo iti. Take govorice so se ponavljale večkrat, nazadnje po zlomu Jugoslavije, Grčije in po zasedbi Krete. Zdej spet prihajajo nad angleško ljudstvo s temi govoricami in sicer ob ruski zadevi, ki tudi utegne imeti resne posledice.

Vprašati se je pa treba, če je še kateri angleški podložnik, ki bi verjel tem smešnim potvorbam resnice, kakor jih širijo v javnosti angleški voditelji. Tudi ne vemo, kako bo minister Eden spregel v Manchesteru, ko bo skušal svojim sodržavljaj-

nomprikriti sovjetski zlom s takim in podobnim judovskim besedenjem. V Nemčiji bi ob podobnem primeru takih smešnih spletk ne trpeli.

Hitler je v zadnjem govoru končno ugotovil, da bo med Nemčijo in Anglijo prišlo do jasne vojaške odločitve. Samo, ko bo spregovorilo orožje in ko bo zaradi tega izločena tolpa raznih Churchillov, samo tedaj bo prišel čas, da se govori o miru. Toda tedaj, končuje izjavo, ne bodo Nemci tisti, ki bodo tipali za sklenitev miru, temveč Angleži.

Vesti 14. oktobra

V Zagrebu pričakujejo prihod posebnega slovaškega zastopstva Hlinkove garde, ki bo gost ravnateljstva ustaške organizacije.

Na predlog hrvaškega ministra za narodno obrambo je poglavinji imenoval za poveljnika generalnega štaba poročnika Vladimirja Laha, ki je bil do sedaj poveljnik hrvaške kopenske vojske.

Na Danske mbodo s 1. januarjem docela ustavili prodajo čaja, kave in kakaoa.

Zadnja leta je bilo veliko govorjenja o Gallupovem zavodu za raziskovanje javnega mnenja v Ameriki. Ni pa bilo znano, da ta ustanova ni nič drugega kakor poslušno Rooseveltovo orodje, da z njim vzdržuje svojo politiko. Voditelj zavoda so namreč znali zastopnikom ameriške javnosti polagati v usta vprašanja o političnem položaju in o vsem drugem tako spretno, da so vedno dobili odgovor, kakor so si ga želeli. Zato ni čuda, da so ugotovile tega zavoda o razpoloženju ameriške javnosti bile vedno ugodne za politiko predsednika Roosevelta, pravi »Frankfurter Zeitung«.

Švicarsko vrhovno poveljstvo je izdalo uradno sporočilo, da so tuja letala kršila švicarsko nevtralnost in med drugim metala bombe na kraj Buchvill v severni Švici.

Poveljstvo japonske mornarice sporoča uradno, da je posadka podmornice, ki se je pri otoku Kiušiu zalezela v neko vojno ladjo, vsa izgubljena.

Vrhovni poveljnik holandske vojske v Vzhodni Indiji je našel smrt pri letalski nesreči, do katere je prišlo, ko se je hotel dvigniti z novega letališča pri Bataviji.

Na najbolj oddaljenem ameriškem pomorskem in letalskem oporišču, na otoku Baranovem, ki leži med Sibirijo in Aljasko, je prišlo do hude eksplozije, ki je povzročila precejšnjo škodo. Oblasti so uvedle preiskavo, ki pa še ni dala zaželenih podatkov.

Nemški general Hauffe je v Hitlerjevemu imenu odkloval z redom železnega križa romunskega vojnega ministra Jacobicija ter armadnega generala Giuperca.

Med Nemčijo in Madžarsko se bodo v kratkem začela pogajanja za ureditev gospodarskih odnosov med Madžarsko ter državami, ki jih ima Nemčija zasedene, zlasti s Poljsko, Belgijo in Holandijo.

Bomba je v Pragi raztrgala glavnega urednika lista »Česke Slovo«, Karla Lancowskega. Lancowski se je zavzemal za popolno sodelovanje Čehov z Nemčijo. Vsi češki listi uboj ostro obsojajo.

Pota madžarske politike

Budimpešta, 14. okt. s. Na nekem zborovanju članov madžarske vladne stranke, ki je bilo v Stolnem Belem Gradu, je madžarski prosvetni minister dr. Homan podal nekaj zanimivih izjav o madžarski politiki. Poudaril je, da je bila madžarska politika po prejšnji svetovni vojni dosledno premočrtna. Navdajala so jo vedno čustva zvestobe in prijateljstva do Nemčije in Italije, kajti njuni pobudi se mora Madžarska zahvaliti, da je dobila spet nazaj tista ozemlja, ki so ji bila po mirovni pogodbi iztrgana. Danes je Madžarska trdno odločena, stati ob strani Italije in Nemčije v boju proti boljševizmu, v boju za zmago tistih načel, ki morejo zagotoviti mir vsej Evropi.

Una significante vittoria locale del Corpo di spedizione italiano sul fronte russo

Fronte dell'Est, 14. ottobre. Da uno inviato speciale dell'Agencia Stefani:

Lungo la direttrice di marcia del nuovi obiettivi, affidati alle unità del corpo di spedizione italiano, si è svolta in questi ultimi tre giorni, un'accesa battaglia, il cui risultato è stato nettamente favorevole alle nostre armi. — Il compito affidato ai reparti italiani, che avevano a fianco le unità germaniche, era quello di attaccare posizioni nemiche poste a difesa d'una città, liberare gli ostacoli costituiti da alcuni corsi di acqua dalle possibilità difensive avversarie e scacciare il nemico da un nodo ferroviario che consentiva di irradiare il traffico per quattro direzioni.

L'operazione presentava una grande importanza locale ed era di vitale interesse ai fini dello sviluppo della vasta azione in corso mirante ad annientare completamente il nemico su questo settore del fronte meridionale. — Le unità italiane, incaricate di svolgere il piano operativo suddetto, hanno proceduto attaccando il nemico sui fianchi e portando tanto da sud che da nord della sua posizione tutta l'impetuosa potenza della loro offensiva. — Nella prima giornata di combattimenti i Fanti e la CC. NN., con la collaborazione delle nostre artiglierie anche esse schierate in primissima linea, sono riusciti a stroncare una fortissima resistenza nemica ed ad impossessarsi di alcune località di grande valore tattico.

Le fortificazioni di cemento di cui il nemico disponeva, sono state pres d'assalto dai Fanti e dalle CC. NN. in gara di ardimento ed espugnate. — Durante la notte e nel corso della seconda

giornata gli attacchi non subivano soste. — Tutti i tentativi nemici di riprendere le posizioni perdute, per quanto fatti in forze, vennero stroncati irrimediabilmente. — I nostri iniziarono, indi, la seconda fase offensiva. — Campi minati e vari ordini di fosse anticarro, vigilate da postazioni di artiglierie e mitragliatrici e da un treno blindato, armato con cannoni di grosso e medio calibro, vennero superati con abile tattica ed impavido ardimento.

Al calar della sera il nodo ferroviario era in possesso delle truppe italiane. — All'orizzonte intanto il cielo si arrossava: I rossi appiccavano il fuoco ad alcuni quartieri della città. Sulle nuove posizioni conquistate avveniva il congiungimento delle forze italiane con i camerati germanici che pure avevano sgominato il nemico nel loro settore. All'alba reparti italiani e tedeschi raggiungevano le prime case. Il corpo di spedizione italiano proveniva nel contempo a proteggere i fianchi e la marcia delle grandi unità italiane e germaniche che tenevano impegnato il nemico per impedirgli ogni spostamento e ripiegamento. — Queste vittoriose azioni hanno notevolmente facilitato alle unità germaniche operanti più a sud la brillante vittoria conseguita. Un'altra tappa è stata così compiuta dal corpo di spedizione italiano che sul Bug come sul Nipro ed ora sui nuovi obiettivi ha scritto magnifiche pagine di eroismo e di alta capacità bellica.

Nel corso di queste azioni i nostri reparti hanno catturato prigionieri i quali hanno confermato la precaria situazione in cui vengono a trovarsi di giorno in giorno gli eserciti sovietici.

vtis. < Glede moralnih lastnosti in glede razumnosti boljševiškega poglavarja je Beaverbrook dejal, da je Stalin šaljev človek in da ima darove, ki jih je mogoče primerjati s talenti ministrskega predsednika Churchilla. Pri tej izjavi je lord Beaverbrook gotovo gledal na to, da ne bi delal krivice ne enemu ne drugemu. Druga omemba vredna trditve pa je naslednja: »Sedanjí čas so kaj temni. Ves svet je zdaj pripravljen braniti se proti majhnemu številu divjaških narodov: zoper Nemčijo, Italijo, Madžarsko in Romunijo.« To naštevaje »divjaških narodov« je nov dokaz o tem, kako mislijo angleško govoreča ljudstva o moralnih vrednotah, ki so temelj tistocletni evropski omiki, kateri se Anglija očitno čuti tujo.

Bivši poljski general o nujnosti angleškega vdora v Evropo

Rim, 14. okt. s. Bivši poljski general Sikorski, predsednik poljske vlade v Londonu, je izjavil, da bodo Angleži prihodnje pomlad morali poskusiti vdor na evropsko celino v tej ali oni obliki. To bodo morali storiti, da se rešijo težav, katere prinaša dolga vojna. General je dejal, da ne verjame, da bi mogel biti poslan za zasedbo Francije in Belgije ekspedicijski zbor, ki bi ne bil posebe pripravljeno za to nalogo. Tako pripravo pa je treba še izpeljati.

Angleški bombniki nad Nemčijo

Berlin, 14. okt. s. Ponoči je večje število angleških bombnikov priletelo nad severno, zahodno in južno Nemčijo. Letala so metala eksplozivne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je imelo nekaj mrtvih in ranjenih. Na raznih krajih so bila razdejana in poškodovana poslopja. Nočni lovci so sestrelili devet, protiletalsko topništvo pa štiri angleške bombnike.

Nemški tisk o gospodarskih posledicah vojne na Vzhodu

Berlin, 14. okt. s. »Börsen Zeitung« razlaga govor, ki ga je minister za gospodarstvo Funk imel ob začetku velesajma v Königsbergu. List podčrtava, da gospodarske posledice zmagovite vojne na Vzhodu ne bodo samo ojačile gospodarske moči Nemčije, temveč več kakor to. Padel je zid, s katerim se je boljševizem skušal ločiti od zahodnega sveta. Izmenjava blaga bo lahko spet šla po naravni poti. Königsberg bo spet veliko sejmišče za žito in druge poljske pridelke. To bo koristilo ne le Nemčiji, temveč tudi drugim baltičkim državam. Pri izkoriščanju ogromnega sovjetskega ozemlja se bodo odprle neslutene možnosti vsej evropski celini za dobivanje surovin in za oddajanje industrijskih izdelkov. Prebogata ozemlja od Baltičkega do Črnega morja so se zdaj spet vrnila k evropski celini. S povečanjem nemške vojaške moči se bo povečala tudi gospodarska sila vse Evrope, hkratu z Nemčijo bo tudi Evropa močnejša. Anglija vidi kako se podirajo ne samo njene vojaške, temveč tudi gospodarske nade. Zadnje zmage bodo evropskemu gospodarstvu odprle nov velikanski vir sil, ki bo Evropo naredil neobčutljivo zoper kakršenkoli angleški poskus.

O Stalinovih lastnostih in o »divjaških narodih«

Rim, 14. okt. s. Voditelj angleškega odposlan-pri nedavnih pogajanjih v Moskvi, lord Beaverbrook, je imel predsočnimj v londonskem radiu predavanje o teh pogajanjih. Govoril je tudi o svojih osebnih vtisih, ki so posebno zanimivi. O Stalinu je povedal naslednje: »Stalin je prisrčen in dobro obleden človek. Na njegovi osebi ni videti znamenj, da ne bi pazil nase. To je zunanji

Velesejska vrata so se zaprla

Ljubljana, 14. oktobra.

Včerajšnji ponedeljek je bil zadnji dan ljubljanskega velesejja. Tudi včeraj je bilo na njem zelo živahno, saj si ga je hotel še marsikdo ogledati, ki si ga do včeraj ni utegnil. Vreme je bilo letošnji prirreditvi nenavadno maklonjeno, saj smo bili druga leta vajeni, da je bil v Ljubljani po pretežni večini vsak dan dež, kadar je bil velesejem. Letos se je ta navada obrnila na glavo.

Torej, letošnji velesejem je za nami. Reči moramo, da je prav dobro uspel. Veličasten je bil v svojih novih paviljonih, okusno urejen in številno so bile zastopane ne le domače tvrtke, ampak tudi one iz Kraljevine. En razstaveni prostor je prekašal drugega po svoji vzorni ureditvi in smotri razvrščenosti razstavljenih predmetov. Vsak dan je bilo veliko tržišče polno ljudi in tudi lepe kupčije so sklepali med seboj. Kupci in prodajalci so bili z letošnjim velesejemom zadovoljni, saj so eni kakor drugi sklenili med seboj trajne kupčijske vezi in trgovske stike. Nova trgovska znanstva so bila sklenjena, nove račune bodo morali odpreti tako eni kakor drugi v svojih trgovskih registrih.

Pa tudi take, ki niso prišli na velesejem, da bi kupčevali, je bogata razstava zadovoljila.

Zaradi ljubljanskega velesejja je mesto kar oživel in številni obiskovalci te največje naše go-

spodarske ustanove so bili te dni gostje v našem mestu. Velik dotok ljudi od drugod se je tudi na cesti precej poznal. Posebno v središču mesta je bilo kakor v velikem uravljajšču. Dan na dan so prihajali novi številni obiskovalci, da vidijo našo novo pokrajino, ki je priključena Veliki Italiji; ljudje iz trgoškega sveta pa, da vidijo, kaj premore in kaj zna Ljubljanska pokrajina Veliko posetnikov ljubljanskega velesejja je bil tokrat prvič v naši slovenski prestolnici in mnogi so se od nje le težko ločili. V naši Ljubljani so postali kar kmalu domači in mesto se jim je prikupilo. »Ni veliko, pa je zato v njem, kakor bi bil človek doma«, tako so dejali mnogi.

Velika velesejska prireditev je za nami, tuji odhajajo na svoje domove. Obiskovalci so že odšli, v naslednjih dneh pa bodo zapustili Ljubljano tudi razstavljalci, potem ko bodo svoje razstavljene predmete odposlali spet domov. Ljubljana se počasi prazni, ulice dobivajo vsakdanje lice in velesejski vrvež je potihnil. Vrata so se zaprla in samo naloženi vozovi praznijo razstavne prostore.

Kakor pa smo slišali, bo prihodnji spomladanski velesejem še bolj bogat in tudi razstavljalci iz tujine bodo prišli. Mnogi letošnji razstavljalci so si že zagotovili razstavne prostore za drugo leto, kar pomeni, da so bili zadovoljni s kupčijami.

Nekaj podatkov o italijanskem vrtnarstvu

Glavni pridelki so sveže sočivje, cvetje in okrasno rastlinstvo

V naslednjem navajamo nekaj zanimivih podatkov o glavnih pridelkih italijanskega vrtnarstva v zadnjih letih s poudarkom posebnih značilnosti. Glavni pridelki so sveže sočivje in cvetje in okrasno rastlinstvo.

Sveže sočivje.

Povprečni pridelki navadnega in zgodnjega krompirja v letih 1938—40 je znašal 31.281.780 kvintalov. 10—12% ranega krompirja je bilo izvoženo od aprila do julija v Nemčijo, Belgijo, Švico itd. Ta krompir je hitro kuhan ter je zelo močan. Povprečni pridelki paradiznikov v letih 1938—40 je znašal 9.751.133 kvintalov. 8% vsega pridelka je bilo izvoženega še v svezem stanju in Nemčijo, Švico itd. Ostali pridelki je bil porabljen doma za prehrano in konzerviranje. Glavna svojstva: zelo bogat na vitaminih, dober okus, ker vsebuje precej soli, kisline in sladkorja. Povprečni pridelki cvetjače in zelja v letih 1938—40 je znašal 7.181.819 kvintalov.

Izvoz je bil v Nemčijo, Švico itd., kjer te pridelke zaradi gostote, svežosti in okusa zelo cenijo. Mali sveži fižol se odlikuje po mehki, okusu in ker je hitro kuhan. Povprečni pridelki v letih 1938—40 je bil 381.270 kvintalov. Izvažali so ga v Nemčijo, Madžarsko, Švico, Belgijo itd. Cebula in česen. Povprečni pridelki v letih 1938—40 1.511.126 kvintalov. Izvoz v Nemčijo, Francijo, Belgijo, Švico itd. Pridelki se odlikujejo po sladkosti in posebno lepem vonju. Česen vsebuje mnogo vitaminov. Povprečni pridelki graha je bil v l. 1938—40 765.896 kvintalov. V Nemčijo in Švico je bilo izvoženih okrog 2500 vagonov letno. Špinata se odlikuje zaradi rednih in železnih snovi. Sladki janež, zelena in osat. Povprečni pridelki v l. 1938—40 1.213.470 kvintalov. Izvoz je usmerjen v Nemčijo, Švico itd. Janež je velik, bel, mehak, sladak in blagodišeč. Artičoke: Povprečni pridelki v l. 1938—40 744.453 kvintalov. Izvažajo jih v Nemčijo in Švico, kjer je zelo priljubljena jed.

Cvetje in okrasno rastlinstvo.

Od svežega cvetja izvažajo v glavnem nagelje, vrtnice, mimoze, vetrnice, zlatice, marjete, vijolice, narcise, kalendule itd. Dalje liste asparagusa, palme in cikasa. Izvoz gre v Nemčijo, Švico in srednjeevropske države. Proizvodnja in izvoz okrasnega rastlinstva stalno narašča. Sem spadajo Kentia, Flens, Arancaria, Senseveria, Dracaena, Aralia, Bougainvillea in dr. Znatno večja je produkcija okrasnih rastlin in grmljica za ureditve in okraševanje vrtov, parkov, drevoredov itd. Semena za vrtove in nasade. Podprta z dolgo tradicijo narodne produkcije selekcioniranih semen stalno zvečuje svoj produkcijski potencial, tako glede tehnične izboljšanja delavnosti kakor tudi glede količine pridelanih semen, pridobivajoč si še širše izvozne možnosti. Semenski krompir. Upošteva se potrebo po zalogi semen (gomoljev), ki odgovarjajo različnim zahtevam italijanskega okolja, kjer se prideluje krompir, in upoštevaje primernost selekcije semen, je bilo l. 1931 usta-

Na Gorenjskem bodo uvedli visokogorske orožnike. Ti bodo opravljali svojo službo le v krajih, ki leže višje od 1500 m. Triglavsko pogorje bo dobilo dve taki orožniški postaji. Prva bo v Bohinjski Bistrici, druga pa v Bohinjski Srednji vasi. Orožniki bodo opremljeni planinski in bodo delovali skupaj z obmojnimi stražniki.

Kraji Brod, Malo Mraševo, Veliko Mraševo in Kalc-Naklo se izločijo iz okoliša pošte Sv. Križ pri Kostanjevici, ker se nahajajo sedaj na nemškem ozemlju.

Umri je primarij dr. Ivan Robida

Ljubljana, 14. oktobra.

V soboto je umrl dr. Ivan Robida, ki je slovel kot izborni zdravnik in je svojemu poklicu posvetil vse svoje življenje. Pokojnik je ustvaril pri nas strokovno nevropsihiatrijo, o čemer pričajo tudi njegove publikacije. Bil je zdravnik stare dobre šole, ki je opirala svoje delo na zanesljive eksaktne temelje mikroskopa. Kot sodni izvedenec je bil do skrajnosti vreden.

Pokojnik je bil po rodu Ljubljančan. Tudi gimnazijo je dokončal v Ljubljani, medicinske študije pa v Gradcu in na Dunaju. Po promociji je obiskal še kakšnih 30 najznamenitejših klinik v Evropi in si na ta način še bolj izpopolnil svoje znanje. Svojo službo v studenjski umobolnici je nastopil leta 1906, leta 1936 pa je postal upravnik splošne bolnišnice. — Pokojnik je zapustil številne svoje spoštovalce, pa tudi lepo številno jih bo, ki bodo dobrega zdravnika le težko pogrešali. Pogreb dr. Robide bo danes ob pol 4 z Zal iz kapele sv. Frančiška. Naj uživa zasluženo plačilo!

»Informator« vam bo v pomoč

Te dni je v Ljubljani izšla priročna knjižica majhnega žepnega formata, v kateri so natisnjene prav koristne reči katerih se človek vsak dan poslužuje in jih rabi. Knjižica je tiskana na 127 straneh in je tudi sicer okusno opremljena. Vse mogoče je najti v njej: denarne vrednosti: bolnišnice, javne urade, šole, denarne zavode, zavarovalnice, konzulate, gledališča, kinematografe, župne urade, odvetniške in notarske imenike, imenike pooblaščenih inženirjev in geometerov, zdravniške ordinacije, sezname lekarn, babic, zobozdravnikov, živinozdravnikov itd.

Skratka, v knjižici je napisano vse, kar človek potrebuje v poslovnem življenju iz dneva v dan. Knjižica je tiskana tudi v italijanskim besedilu in jo je tiskala Delniška tiskarna. Knjižico je priložen tudi podoben načrt ljubljanskega mesta. Cena je zmerna, saj velja le 3.50 L. Knjižica je vsakomur potrebna in zato pridno posegajte po njej.

Jutranja temperatura že pod ničlo

Davi huda slana — Vreme v Babinem polju

Ljubljana, 14. oktobra.

Dolgotrajna vremenska opazovanja v mestu in okolici so dognala in tudi vremenske izkušnje uče, da pade običajno jutranja temperatura pod ničlo proti koncu meseca oktobra, takole okoli 29. oktobra. Letos smo že zgodaj začeli z nizko jutranjo temperaturo pod ničlo. Že včeraj je bil zanimiv pojav. Pojavila se je prvič slana, ki pa ni napravila na raznih, za njo občutljivih rožah večje škode, toda davi je pritisnila slana že z hujšo silo in je vse po ravninah, tako na Barju, kakor tudi na Ljubljanskem polju pobelila prav na debelo. Uničila je mnogo rož, škodovala pa je drugače v prvi vrsti poznojesenski ajdi, ki je posebno na Barju in na Izanskem izredno dobro kazala. Slana jo je pokončala.

Že včeraj so na prostem zaznamovali, da je jutranja temperatura padla pod ničlo, tako so na aerodromu, kakor javlja meteorološki zavod, zaznamovali včeraj jutraj —1,4°, ko je nasprotno meteorološki zavod v mestu samem v polnem zavetju in zatišju zaznamoval še vedno +1,2°, torej dobri 2 stopinji razlike med par km oddaljenima opazovalnicama Davi, ko je nastopila slana, ko je začel pritiskati zmernejši mrzil val, pa je tudi meteorološki zavod v mestu samem že zaznamoval najnižjo jutranjo temperaturo —0,5° Celzija, na prostem pa je bilo celo —2° C. Včeraj je bilo drugače lepo, jasno, tudi sončno, toda dosežena je bila najvišja dnevna toplota +12° C.

Barometer nasprotno se počasi dviga. V soboto je bilo pretekli teden doseženo najnižje stanje v barometru 758,9 mm, v nedeljo se je začel počasi dvigati. V ponedeljek je barometer zaznamoval še stanje 767,7 mm, davi pa 768,5 mm. Kako je bilo druga leta? Lani smo imeli v prvi polovici oktobra silovite nalive in nevihte! Neprestano je deževalo in je bilo do 15. oktobra že 112,7 mm, samo v prvih oktobrskih dneh pa je padlo 66,2 mm, ko smo doslej imeli le 3 deževne dneve in sicer prva dva dneva in v soboto. Lani pa je jutranja temperatura padla prvič pod ničlo tudi razmeroma zgodaj, namreč 18. oktobra. Lani je bil drugače oktober sila deževen, ko je padlo do 333 mm dežja v 22 dneh. In predlanskim? Prav tako sila deževno! V prvi polovici je bilo še mnogo več dežja, ko lani, namreč celo 182,4 mm. Predlanskim je temperatura prvič padla pod ničlo 31. oktobra, ko je bila dosežena —2,4° C.

So bila pa že tudi leta, ko smo oktobra dobili že sneg. Tako je l. 1930 sila močno snežilo 25. oktobra. Takrat je bil sneg zelo težak, južen ter je napravil na raznih telefonskih in brzojavnih napeljavah ogromno škodo.

Na koncu vremensko zanimivost! Babino-polje je zadnja leta postalo mnogim prav zani-

mivo notranjsko naselje. Leži 756 m nad morjem, ima šolo, samostojno faro in občino. Spada pa pod sodišče v Ložu. Zraven Babinega polja je Vražji vrtec, ki je postal mnogim Ljubljancem znan in celo v gotovem pogledu popularen. Babino-polje ima tudi svojo vremensko opazovalnico. Ta je za september zaznamovala, da je tam že 10. septembra padla jutranja temperatura na —1,2° C. Babino-polje pa so imeli izredno lepe septemberske dneve. Le v 6 dneh je vsega padlo tam 37,3 mm dežja! —d

S Hrvaškega

Spominski dan hrvaških osvobodilnih junakov. Hrvaški prosvetni minister dr. Budak je določil, da se v vseh hrvaških šolah vsako leto praznuje 11. oktober kot spominski dan, ko je pred 70 leti Evgen Kvaternik začel upor v Rakovici in pri tem tudi sam našel smrt.

Obmejni promet med Hrvaško in Madžarsko. Med hrvaško in madžarsko vlado je prišlo do ureditve obmejnega prometa od Donjeja Miheljca pa do izliva Drave v Donavo. Poslej bodo lahko vsi delavci, ki imajo v drugi državi delo, ali pa dvolastniki obiskovali svoje delo ali pa posestva.

»Nocoj bomo improvizirali« je svojevrsten gledališki doživljaj. Igra, v kateri improvizirajo igralci svoje vloge, je posebnost, ki bo nudila gledalcem marsikak zanimiv vpogled v psiho igralca ter njegovo in režiserjevo delo. Igra bo zaradi svoje posebnosti gotovo močna privlačnost. Premiera bo v kratkem

Ne pozabite!

Jutri izide

druga knjiga »Slovenčeve knjižnice« prelepa povest iz Sardinjskih gora, ki jo je spisala Nobelova nagrajenka Grazia Deledda pod naslovom

Marianna Sirca

Naročite se takoj na »Slovenčeve knjižnice«. Knjige so le po 5 Lir! — Kdor naroči vso zbirko 24 knjig bo dobil 25. knjigo zastoj. — »Slovenčeve knjižnice« naroči lahko vsakdo, ne samo naročniki naših listov!

J. N. VOLKHAMER

OSOJANI

ZGODOVINSKI ROMAN

Cesar je prišel s pogumno četo italijanskih fantov do Verone, odkoder pa ni mogel dalje, ker so ga sovražniki, zlasti istrski mejni grof, neprestano napadali. Kljub poskusom na vseh koncih in krajih ni mogel doseči nemške meje. Korošci so zasedli obmejne gore proti Italiji prej kakor njihovi sovražniki, a zaradi njihove premoči se niso upali spustiti z njimi v odkrit boj. Omejili so se na manjše praske, pri čemer so imeli to prednost, da so dobro poznali vse poti in steze, tesni in prehode. V majhnih oddelkih so napadali vsako noč sovražne postojanke, jim prizadevali občutne izgube, jih večkrat pregnali iz njihovih boljših položajev, zjutraj pa jih ni bilo nikjer najti. Za slučaj nevarnosti so imeli dogovorjena znamenja, na katera bi se vsi posamezni oddelki zbrali na enem mestu.

Nekoč pa se je tak nočni napad ponesečil. Bog jih je obvaroval in vsi so prišli srečno v dolino. Ko so spodaj počivali in se pripravljali za nadaljnji pohod, je začelo, čeprav v aprilu, neznansko mestu. Sovražniki jih res da niso mogli zaradi tega več zasledovati, a tudi sami niso v vedno večjem metehu videli niti dober korak pred seboj, in ker je bilo vse zameteno, niso mogli spoznati, kje se nahajajo. Blodili so celo jutro v kreber in nizzol in še pod večer je snežilo. Brez slehernega upanja, lačni in utrujeni so končno prigrizali na neko ravino, ali preko nje in zadelo se jim je, da vidijo skozi pa-

dajoči sneg pred seboj nekako hišo. Pospešili so, a ko so prišli bliže, so ostali pred četo — dvanajstih jezdecov.

»Geslo!« je zaklical poveljnik.

»Živel cesar!« je odgovoril Henrik.

»Podajte se!« je ukazal oni in jezdeci so obkolili peščico pešev, ki so v krogu nastavili svoje sulice.

»Nismo taki, da bi se podali brez boja!« je zaklical Henrik.

»Ta glas mi je znan,« je rekel nato poveljnik dvanajstorce, povesil meč in prijezdil čisto blizu. »Seveda, zdaj vas poznam, princ Henrik! Jaz sem Just, grajski valpet na Studencu. Videl in slišal sem vas, ko smo se ob ustoličenju poklonili vašemu očetu. Gotovo ste se že bili, ker takega gospoda ne pošljajo v vojsko samo s šestimi možmi. Borili ste se in izgubili mnogo mož, kar kažejo tudi še sveže, za silo obvezane rane. Brez dvoma ste prav tako uvidevni, kakor ste pogumni in hrabri. Jaz bi se pred Bogom in pred svojo častjo ne mogel zagovarjati, ako bi napadel četico ranjenih in utrujenih mož. Ako se kje kdo ne more častno bojevati, se tudi drugi ne sme. Največji junaki so se morali večkrat vdati bojni usodi. V Saksenburg vas bomo spremljali in vas tam izročimo. Ne bojte se, ravnali bodo z vami, kakor se spodobi in je primerno vašemu stanu. Nadškof spoštuje vojvoda, čeprav je za zdaj na drugi strani. Tu imate mojega konja,« je še dodal in razjahal, »da vas ne bo nadaljnja pot več trudila!«

Henrik je pogledal Adalbera, ta pa druge sotrpine; vsi so še komaj stali, a kljub temu vendar nejevoljni odvrgli kopja in meče.

»Pri Bogu,« je dejal nato Henrik, »konja pa ne zajaham, ako ne dobi tudi moj dragi bojni tovariš Dietrichstein svojega!«

Valpet Just je rad ustregel, nakar so se že skoraj prijateljski pomešali med seboj. Jezdec, ki so bili razjahali, so pobrali orožje, potem pa sta morala dva peš, ker je tudi poveljnik razjahal drugega konja.

Ko so nadaljevali pot, se je Adalbero sočutno ozrl na svoje tovariše in je videl samo štiri. Pogledal je natančneje in jih še enkrat prešel. Ni se motil, bili so samo štiri in prav njegov zvesti hlapec Ožbalt je manjkal, čeprav je bil še pred odhodom z njimi. Odposlali so tri jezdec, da bi ga našli. Pa ga niso.

Ko je Ožbalt pri predaji slišal, da pridetata viteza v nekako častno jetništvo in da pojde le za odkup, se je tolažil, da bosta vsaj gospoda kmalu spet svobodna. Pa je takoj nato trezno pomislil, da ne bosta hotela izdati za nikako ceno, kje taborita njuna očeta za glavno silo koroške vojske. Zato je menil, da je bolje, ako uide in sporoči očetoma, da sta njuna sinova ujeta na Saksenburgu. Izrazil je nered ob predaji in pobiranju orožja ter ušel. Ko je napravil nekaj korakov, ga je že zakril padajoči sneg. Vendar ni bil nepreviden. Pomislil je, da ga pogrešijo in ga bodo iskali, zato je tekel, kolikor je še mogel, v neki gozd, kjer se je lahko prikril jezdecu, ki ga je zasledoval.

Jezdec se je končno vrnil, Ožbalt pa se je vlek v gazil v celo, ne da bi vedel kod in kam. Gazil je in gazil in bil vedno bolj truden in z utrujenostjo mu je pojeval tudi pogum. Tedaj se je spomnil, kaj je nekoč obljubil gospodu Rembertu, ko ga je določil v službo svojemu sinu Adalbertu.

»Dokler boš živel,« je ponavljal svojo obljubo, »si rekel, Ožbalt, se ne sme mlademu gospodu nič zgoditi. Prizrčno si govoril! Prevzetan si bil in se preveč zanašal na svojo moč! Zdej živim, a gospod je ranjen. Bolje bi bilo, ako bi bil ostal pri njem. Spet me je gnala prevzetnost, ko sem si sam nekaj ukazal in ušel. Hlapec mora čakati gospodovo povelje! Kmalu ne bom mogel dalje, tu obležim, zaspim in zmrznem in volkovi me požoro in moj beg ostane brez haska. No, pa kakor Bog hoče! Da bi mi le odpustil, kar sem zagrešil, in poplačal mojo dobro voljo!«

Ob teh besedah je omahnil in padel. Ko je največja sila, je božja roka najbolj mila. Ožbalt je padel na zasnežen plot.

Perutninarstvo v Ljubljanski pokrajini

Ljubljana, oktobra.

Zadnje štetje perutnine v bivši dravski banovini je izvedla bivša banska oblast oziroma Prevod, ki je zbral te podatke. Ako sklepamo po teh podatkih, je bilo na sedanjem ozemlju Ljubljanske pokrajine l. 1940 — od tedaj se število ni bistveno spremenilo — 261.148 kokoši, 3758 race, 1853 gosi in 2187 puranov, torej skupaj 268.948 glav perutnine. Za naša kmečka in kočarska posestva je torej značilno, da goje v pretežni meri skoraj samo kokoši, druge perutnine pa je prav malo, dasi bi recimo mogle gosi in race uspevati tudi tam, kjer je le malo vode na razpolago, ker ta perutnina ne zahteva izključno velikih ribnikov. Po Hrvatskem in Ogrskem seveda goje gosi in race v neprimerno večjem številu, ker je tam dovolj prostora, paše, vode in piče za to perutnino. Isto velja tudi za purane, ki kakor kokoši, vode ne potrebujejo.

Moramo pa pri tem upoštevati, da je štetje perutnine mnogo težavnejše, kakor večje živine, ne da bi hoteli ljudje perutnino skriti, toda marsikaj mali posestnik ni navedel tistih dvoje, troje kokoši, prav tako ne prebivalci mest, večjih trgov in pa samotnih naselij. Moremo torej računati, da je v Ljubljanski pokrajini število perutnine vsaj za 30% večje, kakor pa navajajo uradni podatki. Na en hektar kmečkega posestva pride pri nas povprečno po ena glava perutnine, na en hektar obdelane površine pa tri, kar je razmeroma malo.

Pri nas znese ena kokoš povprečno 50 do 70 jajc letno, kar bi v vsej pokrajini zneslo 13 do 18 milijonov jajc, če pa upoštevamo še tistih 30% neštete perutnine, bi naša pokrajina sama letno proizvedla okoli 23 milijonov jajc. To je odločno premalo, da bi pokrajina sama krila svojo potrebo jajc. Pomisliti moramo, da je ljubljanski dohodarstveni urad za l. 1940 ugotovil, da Ljubljana uvozi vse leto okoli 13 milijonov jajc, kar bi dalo okoli 130 jajc na osebo letno, to pa je tudi zelo skromen konzum in vendar bi po tem takem Ljubljana v normalnih časih zavžila sama dve tretjini jajc, kolikor jih proizvodi vsa pokrajina.

To stanje pa bi se dalo temeljito zboljšati, ako bi naša posestva zboljšala nesnost jajc.

Štajerska kokoš.

Ki jo sedaj z uspehom uvajajo, je prav dobra nesnica in da povprečno letno 120 do 130 jajc. Ako bi imeli samo te kokoši, bi se proizvodnja jajc pri nas torej podvojila, kar bi omogočilo, da bi pokrajina sama krila potrebo jajc brez uvoza.

Potrebno je torej naše perutninarstvo temeljito zboljšati.

Use Maribortane

ki so v Ljubljani, obveščaja ga. BARBA POVODNIK, bivša lastnica restavracije Novi svet v Mariboru, da se nahaja v Ljubljani v gostilni pri 'Fajmoštru' na Sv. Petra nasipu 5 in se vsem toplu priporoča.

SCIATICA

Il Dottore DE FERRARI darà informazioni sulla cura del Dottore MUNARI DI TREVISO per l'artrite e reumatismo a chi ne avesse interesse, ricevendo dalle 9 alle 12 e dalle 15 alle 17 presso l'Hotel Union a Lubiana dal 16 Ottobre 1941/XIX

Dr. DE FERRARI bo dal informacije o zdravljenju artritisa in reumatizma po metodi dr. MUNARI-JA iz TREVIŠA vsem, ki se za to zanimajo ter bo sprejemal od 9. do 12. in od 15. do 17. v Hotelu Union v Ljubljani od 16. oktobra 1941 dalje

paziti na pravilne kokošnjake, pravilno krmo, na izločevanje raznih križanih pasem in slabih nesnic.

Štajerska kokoš ima tudi zelo skromne zahteve. Ves dan se more sama pasti po vrhovih, travnikih, pašnikih in neoddelanem svetu, kjer marljivo išče same žužke in golazen ter že s tem mnogokrat koristi, kar olajša gospodinjstvo skrbi za pičo, ki je sedaj redka in draga. V dobrih vzrejalnicah znese štajerska kokoš tudi 140 do 150 jajc letno.

Pokrajina ima vsako leto približno toliko prirastka perutnine, kolikor je njeno stanje, okoli 270.000 glav. Polovico od tega pokupi Ljubljana, torej pride na vsakega ljubljancana po ena do polgrada glava na osebo, povprečno seveda, zakaj nekateri »kurji britofci« jih pospravijo seveda mnogo, mnogo več, reveži pa leta in leta ne vidijo piške na mizi.

No, pa sedaj tudi ni nobena skrivnost več, da ti marsikje v javnem lokalni postrežejo s

Za skoraj 31 milijonov lir prodanih hiš in parcel

Ljubljana, 14. oktobra.

Poslovanje zemljiškoknjižnega urada na okrajnem sodišču se od dne do dne razvija v povsem normalnem toku in v vsakdanjih smereh ter se v njej odražajo vse bistvene in važnejše gospodarske prilike Ljubljane in okolice.

V oktobru je zemljiška knjiga doslej zaznamovala že 40 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 781.099,70 lir. V zadnjih 9 mesecih pa je bilo zaznamovanih letos že 989 kupnih pogodb za vrednost 29.936.285,06 lir, torej z oktobrom vred je bilo zaznamovanih letos že 1029 kupnih pogodb za celotno vrednost 30.717.384,76 Pač veličanska vsota, ki kaže, kako velik je bil poslovni promet na tako imenovanem nepremičninskem trgu, ki je zadnji čas zopet postal živahnejši in je nastopilo večje zanimanje za razne stavbe, hiše, vile, za razna stavbišča in druge zemljiške parcele.

Me kupljajami naj zanimajemo le nekatere večje in zanimivejše, tako: Belič Marija, učiteljica, in Bell' Amalija, trgovska pomočnica, stanujoči na Viču št. 61, sta prodali Ivanu Peliconu, gostil-

S štajerskega

Nova grobova. V Novi vasi pri Mariboru je umrl v starosti 69 let upokojeni železniški mizar Pavle Vizjak. V mariborski bolnišnici pa je umrla 19-letna Pavla Stepišnik.

Gasilsko imenovanje. Na predlog mariborskega političnega komisarja Krausa je bil imenovan za okrajnega vodjo prostovoljnih gasilcev v Mariboru znani Hans Voller. Voller je bil na to mesto poklican kot zaslužni gasilski organizator in dolgoletni vodja prostovoljske gasilske čete v Mariboru v bivši Jugoslaviji.

Težka nesreča. V petek se je v Mariboru na križišču Aljaževe in Perkove ulice dogodila težka nesreča. Zasebnica Amalija Steinbrenner se je s kolesom vozila in hotela zaviti v Aljažovo ulico, ko je isti trenutek izza vogla privozil težak tovorni avtomobil in jo butnil. Nesrečnica je padla s kolesa in prišla z desno nogo pod avtomobilsko kolesa. Obležala je s strto nogo, ki so ji jo morali v bolnišnici odrezati.

Nesreča. Na Tržaški cesti v Mariboru je pri razkladanju sena padel z voza 72-letni Jakob Ules. Mož je padel na glavo in si jo močno pobil. Prepeljali so ga v bolnišnico. 50-letni delavec Karel Košič iz Tezna pa je doma cepil drva. Na nesrečo pa mu je pri padcu sekuro spodneslo, da se je usekal v nogo.

Na štajerskem je ustavljeno prodajanje klobukov, ki so narejeni iz klobučevine, sukna in svile. Le v izrednih primerih (za primer smrti) je mogoče dobiti klobuk.

Klavno živino je mogoče odsladati prodajati na štajerskem le zastopnikom klavnice, ne pa, da bi jo rejci sami prodajali tistim, ki se zanjo zanimajo.

V vsem celjskem okrožju je zdaj 10 otroških vrteev, v katere hodi 860 otrok. V kratkem pa bodo odprli še 7 vrteev.

Na Spodnjem štajerskem so s pričetkom nove

Naročite naš najcenejši popoldnevnik »Slovenski dom«!

»pristnim kurjim ajmohtom, za katerega je žrtvoval življenje kunec.

Polovico perutnine pospravi torej Ljubljana,

za četrtno računamo, da si jo privoščijo podeželani sami, četrtnina pa služi za pbnovo, Da bi Ljubljanska pokrajina sama kdaj krila potrebo po perutninskem mesu, zaenkrat ni misliti.

Dalo pa bi se zvečati pri nas število rac in gosi, zlasti tam, kjer je voda. Obe živali sta silno požrešni, raca še bolj, kakor gos. Raca se ti pase ves dan ob vodi, po deteljisti in ji gre v tek prav vse: polžki, gosenice, žabe, male ribice, vse žuželke, seme plevla in sočnej listi rastlin. Le zvečer ji je treba dati po tako izdatni paši nekaj žitne krme.

Enako pridno se pase čez dan na prostem tudi puran.

Stanje perutnine se da torej v Ljubljanski pokrajini z marljivim in načrtnim delom znatno zvišati.

ničarju, in njegovi ženi Mariji, oba na Planini pri Rakeku, parcelo št. 631-7 in parcelo št. 631-8 k. o. Vič, v skupnem obsegu 1159 m², za 21.666 lir.

Tvrdka F. P. Vidic & Comp. v Ljubljani je prodala Mihi Kolbezu, posestniku v Loku pri Črnomlju, zemljiško parcelo št. 1330-1, k. o. Vič, njiva v izmeri 615 m², za 29.212,50 lir.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je prodala Ivanu Dovžanu, trgovcu v Ljubljani, Frančiškanska ulica, parcelo št. 425-2 k. o. Zgornja Šiška, vrt v izmeri 700 m², za 69.800 lir.

Hladky Karel, posestnik v Ljubljani, Devinska cesta št. 6, je prodal inž. Alfredu Dejaku in Ljubi Dejaku, Ljubljana, ulica Šoške divizije (Masarykova cesta) št. 20, nepremičnino vl. št. 2176 k. o. Trnovsko predmestje (hiša št. 6 v Devinski ulici in vrt) za 90.000 lir.

Gračak Anton Codelli na Kodeljevem je prodal Ludviku Pečarju, žel. uradniku v Ljubljani, Zalokarjeva ul. št. 11, in Janezu Belliču, žel. strojevojni zemljiško parcelo št. 179-132 k. o. Udmat v izmeri 734 m² za 17.000 lir.

sezona uvedli tudi predvajanje mladinskih filmov. Od nedelje dalje je uveden neprekinjen železniški promet med Mariborom in Celovcem. Tako poročajo železniška direkcija

24 spodneštajerskih likovnih umetnikov je odšlo v Nemčijo, da si bodo ogledali največje ateljeje, umetnostne obrtne delavnice in muzeje.

Ob 21 letnici koroškega plebiscita je v nedeljo govoril v Celovcu gauleiter Kučera ter se spominjal plebiscitnih dogodkov. Istega dne je bila podobna slavnost tudi v Mežiški dolini.

V kuharski tečaj v Jelšah se je javilo 12 deklet. Tečaj bo dvakrat tedensko.

Nemške oblasti so v Kotljah obnovile kopalniške naprave in so toplice spet dostopne.

Športni drobiž

V meddržavnem teniškem turnirju med Nemčijo in Hrvaško vodi po prvem dnevu Nemčija z rezultatom 2:0. Pred 2000 gledalci sta v igri poedincev nastopila Henkel in Mitič. Zmagal je Nemec z rezultatom 6:4, 6:3, 5:7 in 6:3. Sledila je napeta borba med Nemcem Kochom in hrvaškim prvakom Punčecem. Koch je bil v odlični formi in mu ni bil Punčec kos. Rezultat: 4:6, 6:1, 2:6, 6:2 in 6:4.

Od 5. do 7. decembra bo v švedski prestolnici Stockholmu velik mednarodni teniški turnir med Švedi in Nemci. Igrali bod v pokriti dvorani.

Od 14. do 16. novembra se bosta pomerili tudi Švedska in Italija v tenisu. Borba bo v Stockholmu.

Nekdanja najboljša teniška igralka na svetu Helena Jacobs je dobila resno naslednico. Je to mlada Američanka Moodyjeva. Premagala je Jacobsovo z rezultatom 63, 3:6 in 6:0.

Tudi odlični igralec Sesta je bil zaradi nesportnega obnašanja pri tekmi Schalk: Austria kaznovan od najvišjega nogometnega foruma in ne bo smel nastopati do 2. novembra.

V Zagrebu bo država zgradila velik novšportni stadion za plavanje. Novi stadion bo veljal 35 milijonov kun.

26. oktobra se bosta za naslov nemškega prvaka v teški kategoriji pomerila Lazek in Neusel. Borba bo v berlinski veliki športni palači. Zadnje srečanje med njima je bilo pred letom dni, ko je Dunajčan Lazek premagal Neusela po točkah po 12. kolu in mu s tem prevzel naslov nemškega prvaka v tej kategoriji.

Koledar

Danes, torek, 14. oktobra: Kalist, p. m.

Sreda, 15. oktobra: Terezija Vel.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, mr. Murmayer R., Sv. Petra cesta 78.

Dvolastniki, ki imajo svoja posestva onkraj italijansko-nemške meje in so se že prijavili mestnemu poglavarstvu, naj se zaradi izpolnitve legitimacij zglašajo v torek 14. t. m. ali najkasneje v sredo 15. t. m. pri mestnem gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici št. 7-1, soba št. 23.

Dodatne karte težkih delavcev. Mestni preskrbovalni urad vabi vse v poštev prihajajoča podjetja, ki so vložila prijave za dodatne karte težkih delavcev za mesec oktober t. l., da po te dodatne karte pridejo najpozneje do srede 15. t. m. v mestni preskrbovalni urad. Nove prijave za mesec november pa morajo podjetja vložiti najkasneje do 15. t. m. pri mestnem preskrbovalnem uradu, ker poznejše vlozene prijave ne bodo upoštevane.

Ljubljansko gledališče

Drama — Začetek ob 18.15

Torek, 14. oktobra: »Katarina Medičejska.« Red B.

Sreda, 15. oktobra: »Dva bregova.« Red Sreda. — Začetek: 18.15. — Konec: 20.30.

Opera — Začetek ob 17.30

Torek, 14. oktobra: Zaprt. (Generalka)

Sreda, 15. oktobra: »La Bohème.« Premiera. Red Premierski. — Začetek: 18.15

Z zgodovinskega in gledališkega stališča zanimiva igra je Alessijeva »Katarina Medičejska« z Marijo Vero v naslovni vlogi. Zgodovinsko zvesto podani lik velike vladarice je težiščno drame, v kateri se razvijajo politični in družinski dogodki na dvoru, usodni šentjernejski noči nasproti. Predstava, ki jo je zrežiral dr. Kreft, zasluži največjo pozornost.

Anton Leskovec: »Dva bregova.« Avtor imenuje delo dramo v treh dejanjih, iz beraškega življenja. V igri je pokazal kraljevske berače in njegove nezmožive zakone, po katerih ni mogoče uti na drugi breg v drug socialni položaj. Drama dekleta, ki hrepeni po boljšem življenju, je središče dogajanja.

V Straussovi opereti »Netopir« ki predstavlja opereto klasičnega kova, so strnjeni melodiozni, nad vse prikupni napevi z zabavnim in dovtipnim dejanjem. Uprizoritev tega popularnega dela ima letos prav živahen uspeh. Dirigent: D. Zebec. Režiser: E. Freilih. Koreograf: B. Pilato.

Puccinijsva opera »La Bohème« bo imela letošnjo premiero v sredo, 15. t. m. za red Premierski. Zanimiva zasedba partij, ki so letos deloma na novo nastudirane po miasjih močeh, obeta nov pogled na naš operni naraščaj. Glavno žensko vlogo bo pela Vidalijsva, njenega partnerja Manoševski, poleg njega bo nova Polajnarjeva v partiji Musette in Marcel — Janko, Collina bo podal Betteto, Schaumarda — Dolničar, Benita — Zupan, nov bo tudi Anžlovar kot Alcindor. Letošnjo novo uprizoritev je muzikalno nastudiral dirigent Niko Strifot. Oskrbel je tudi prevod libreta, ki bo izšel v priročnih knjižicah in bo napredaj pri operni blagajni in biljetjih. S pomočjo dobrega poznanja besedila bodo imeli poslušalci opere še večji užitek. Delo je zrežiral Ciril Debevec.

CORAZ

TORINO • 1835

CORAZ - CORAZ

l'aperitivo di gusto moderno. Si prende con seiz.

aperitivo modernega okusa. Pijs se s sodavico.

Steklarskega brusarja, popolnoma izpopolnjenega v svojem poklicu, iščemo. Ponudbe na »Česka steklarna, Dubrovnik«.

Igor Zagrenjen:

Zavetje v pečevju

Kdo od njih bi bil neki kdaj pomislil, da se bo ob večeru življenja srečal z ljudmi, ki bodo ravnali tako kakor bi bilo na tem svetu vse dovoljeno in kakor bi bila edina reč, ki kaj zaleže, velja in ima prav, sila, surova sila, ki mlati šibkejšega kakor se ji zdi. Ne, tem starij tako reči nikoli niso prišli na misel. Ziveli so v poštenem svetu pošteno, prepričani, da so si vsi ljudje podobni, da se vsi enako boje Boga, se ravnavo po njegovih zapovedih in tudi, če komu postanejo sovražniki, ravnajo žnjim, kadar ga užugajo, vsaj po človeško.

V teh treh kretah je mrtev ležal stari rod. Cist in nedolžen je po hudobiji moral iti. Služabniki zlobe so slavili zmagovalce nad zvestimi hlaptci pravičnosti, ljubezni in strpnosti, ki zlati delo in krasi življenje.

Ko sta položila pokrov na trugo, kjer je ležalo tisto, kar je bilo še ostalo od starega Vreska, je Toneta zmagalo. Na glas je zajokal:

»Ata, ata!»

Tako kakor ta trenutek še nikoli v življenju ni občutil, kako je imel rad očeta. Ono, ko je pobiral njegove ožgane kosti iz pogorišča, je bilo podobno blodnjam, sanjam, nič ni bilo jasno in živo. Zdaj pa je tako udarilo, tako ga je prijelo.

Obrnil se je, stekel proč in se vrغل na zemljo.

37

še ostanemo, kakor dolgo nam je namenjeno! Zbogom, Burgal!

Takole je predel Gradišar, ko je naraunal pokrov. Pa ga je še nekajkrat odrinil in znova pogledal na znani obraz. Potem pa je začel zabijati.

Ko je opravil, je stopil dol po bregu in narobilo udaril Toneta po ramah. Dolgo se ta ni hotel zmeniti. Nazadnje pa ga je pripravil, da je vstal.

Spustila sta se skupaj v goščo.

Teško se je kopalo. Skala je nagajala.

V curku jima je obema lil pot z obraza. Končno pa so bile izkopane tri jame, tesno ena ob drugi, komaj pol metra vsakebi.

Gradišar je stopil po Lizo.

Tako je bila slaba, da se je z vso težo naslanjala nanj, ko sta se spuščala po strmali.

V srednjo jamo sta z Gradišarjem spustila Vreskovo trugo.

Na levo od njega sta pokopala Burgo, ob desni pa je dobil zadnji dom zvesti Peter.

Tako so se znašli eden zraven drugega, kakor so bili v življenju.

Očenaš za očenašem so molili Gradišar, Tone in Liza.

Kdaj pa kdaj se je komu vmes zataknilo. Če je bila Liza, je zajokala, če pa ona dva, sta zasmrkala in si z rokavom brisala oči.

Prvo lopato je na vse tri truge vrغل Gradišar.

Potem je segel po zemljo Tone in nazadnje Liza. Votlo je udarjala prst ob

38

špazil med gorama v preseki modrikast dim. To prav gotovo ni mogla biti megla.

»Ali so ti pogani požgali tudi Goljavo?« je vprašal.

»Do zadnje hiše!« je pritrdil Gradišar. Tone je molčal, le pesti je stisnil, da so mu členki poblebeli.

»Nekega Kloda, vojaka, so ubili, pravijo, da ga je Jernejčevce, ker mu je hotel odgnati prešiča!« je spet začel Gradišar.

»Najprej so prijeli vse moške, kar so jih staknili na gornjem koncu vasi. Mučili so jih, da je ta in oni omedlel, pa niso mogli nič izvedeti. To je bilo pred tremi dnevi. Potem pa je Danton poslal pošto v Glavnik. Več kakor petdeset Francozov je prišlo popoldne gor. Najprej so segnali živino iz hlevov, deset vojakov jo je gnalo v dolino. Potem pa so pobrali ljudi in jih naložili na vozove. Pred njihovimi očmi so nato znosili iz hiš, kar je bilo vrednega. Tudi to so naložili na vozove. Bolj žalostnega popoldneva kot je bil ta, živ človek še ni nikoli učakal. Ko so zvelekli iz hiš vso ropotijo, so se spravili na peklenško delo. Pri gornjem koncu Goljave so začeli požigati. Gorelo je naglo, ker je pomagal veter. Hiša za hišo se je vneerala. In to so počeli pred očmi vseh vaščanov. Kar je bilo možkih so potihem kletli, ženske in otroci pa so jokali in vpili, da se Bogu usmilil. Tih budičev ni mogla omečiti nobena prošnja. Kamen bi se omečil, Francoz pa ne. Kmalu se od dima ni nič več videlo. Zdaj so neki vojaki vozove poglali in ljudje in njihov najpotrebnejši imetek so se spustili v dolino. Za njimi pa je ostala požgana vas. Trije vojski so stopili do podružnice in zažgali cerkev.

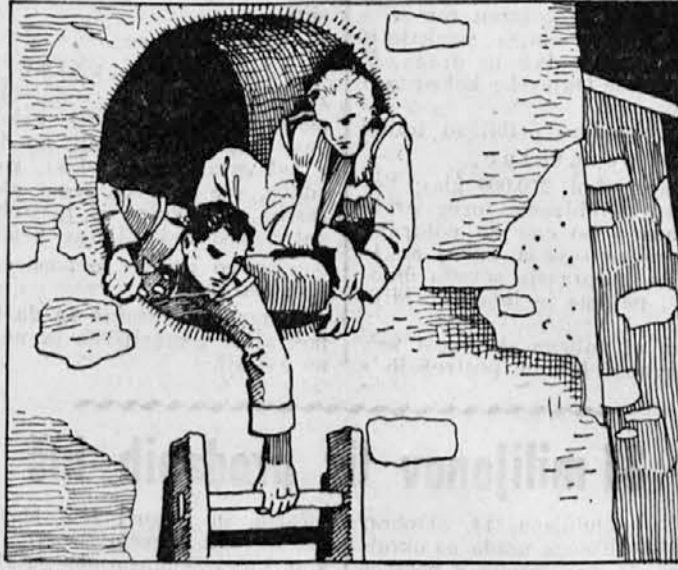
Andrejčkov
Jože:**Žalost in veselje**Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

97.

Aleš je brž stopil po lestvi na tla ter mignil Poldetu, naj zleze do line. Ker si ta sam ni mogel dosti pomagati, je stopil za njim, mu z desnico segel pod pazduho ter ga podpiral, ko je šel kvišku.

98.

Ko sta bila v lini, sta potegnila lestev za sabo, jo položila skozi odprtino ter jo po zunanjem zidu spustila spet na tla. Ko sta lezla po njej na prosto, si še dihata nista upala. Previdno sta lestev položila ob zidu na tla — pa hajdi v prostost!

99.

Iz ječe sta srečno prišla, kam pa zdaj, da ju spet ne ujamejo? Pokrižala sta se, potem se pa ko senci plazila pod drevjem proti goščavi onkraj vasi. Pri tem jima je zelo pomagalo Aleševo bistro, že od mladih let izurjeno oko.

Železnice in vojna na evropskem vzhodu

S puško v rokah so delavci iz Nemčije in zavezniških držav do zdaj preuredili na normalni tir že 15.000 km ruskih železnic

Pod gornjim naslovom prinaša italijanski časopis »La Stampa« naslednji članek:

»Niti za časa komunističnega režima, niti prej, v dobi ruskih carjev se nikomur ni posrečilo pregovoriti Rusov, da bi spremenili kirovo med tiri pri njihovih železnicah. Razdalja med obema tiroma pri ruskih železnicah znaša namreč 152 cm, dočim je normalna razdalja drugod po Evropi 143 cm. Vojaški krogi to to razliko vedno smatrali kot obrambno orožje pred grožnjo hitrega vdora v Rusijo.

Leta 1918 so boljševiki podedovali od prejšnjega carskega režima 58.000 km železnic v razdejanem stanju, 65 odstotkov lokomotiv pa je bilo tedaj neuporabnih. To je bila izredno lepa prilika za Ruse, da uvedejo normalni železniški tir, kakršen je drugod po Evropi, toda komunisti so v tem oziru rajši ostali zvesti konservativnim načelom. Nasprotno, ko so leta 1939 zasedli vzhodno polovico Poljske, so z veliko naglico začeli tamkajšnje železniško omrežje spreminjati na svoj sistem.

Po podatkih iz Moskve je Sovjetska zveza do polovice leta 1941 s 85.000 km železnic. Do velike sedanje ofenzive se je vojska Nemcev in njihovih zaveznikov polastila že 25.000 km železniškega omrežja. 15.000 km teh prog je že preurejenih tako, da po njih lahko vozijo evropski vagoni in lokomotive. V treh mesecih so razdaljo med tiri na teh ruskih železnicah skrajšali za devet centimetrov.

Ta razlika v širini železniških tirov je v začetku vojne na vzhodnem bojišču predstavljala velike težave pri prevozi. Na stari rusko-nemški meji so morali blago prekladati z nemških na ruske vagonne. Potrebe milijonske vojske so ogromne. Čeprav je bil železniški material, ki so ga zajeli zavezniki pri svojem prodiranju znaten, vendar ni bil zadosten. Zaradi tega je bilo potrebno preurediti ruske železnice tako, da bodo po njih lahko vozile evropske lokomotive in vagoni.

Da bi izvedli to nalogo, ni bilo dovolj zaposliti samo deset tisoče delavcev, treba je bilo poklicati na delo tudi tehnike iz Nemčije, Madžarske, Romunije in Slovaške. To je bilo trdo delo, ki so ga morali zaradi obrambe pred sovražnikom opraviti s puško v rokah, kajti često je potekalo v neposredni bližini bojnega polja. Hitra preureditev ruskega železniškega omrežja je po besedah, ki jih je pred kratkim izrekel Hitler, mnogo pripomogla k srečnim

vojaškim operacijam na vzhodnem bojišču in zlasti s pripravo uspeha velike ofenzive, o kateri današnja uradna obvestila podajajo prve presenetljive uspehe.

Nova vrsta podvodne ribiške svetilke

Glavni Komisariat za ribolov v Rimu je pred kratkim odobril več različnih novih podvodnih svetilk, kakršnih se smejo ribiči posluževati v sedanjem vojnem času. Tudi v tem oziru je uvedena posebna vrsta »zatemnitevc«. »Agenzia del mare« piše, da je med vsemj temi novimi ribiški svetilkami najzanimivejša tista, ki jo je izumil Aleksandro Mazza iz Loana. Njena posebnost je v tem, da se zaradi vodnega pritiska avtomatično prižge šele v globini pet metrov pod morjem. Predpisi, ki jih je izdala Kr. mornarica, namreč tudi določajo, da na morskem površju ali v manjši globini kot pet metrov ribiške svetilke ne smejo goreti.

Po več mesecih so spet delili toplo vodo

Iz Stockholma poročajo, da so pretekli petek po več mesecih prvič spet začeli deliti po stanovanjih toplo vodo. Kakor se vidi, so se ljudje tega zelo razveselili, kajti že takoj prvi dan so porabili velike množine tople vode. Računajo, da je nad 200.000 ljudi izkoristilo to lepo priliko in si doma po dolgem času spet privoščilo toplo kopal.

Župan, ki je občanom prepovedal umirati...

Res edinstveno prepoved je izdal zadnjič župan francoskega mesta Pont-Saint Martin. Na tamkajšnjem pokopališču sta na razpolago vsega skupaj samo še dva grobova, v katerih bi smeli položiti nove mrličke. To je eno. Na drugi strani pa francoski zakonski predpisi določajo, da je za razširitev pokopališča treba posebnega dovoljenja. Župan je za takšno dovoljenje tudi zaprosil, ni pa še dobil nobenega odgovora. Ni si znal drugače pomagati iz za-

drege, kakor da je enostavno najstrožje prepovedal svojim občanom — umirati.

Kaže, da je ta njegova svojevrstna prepoved rodila lep uspeh. Pravijo namreč, da se je v letošnjem letu šele en sam prebivalec Pont-Saint Martina izkazal za toli »nediscipliniranega«, da si je dovolil oditi na drugi svet.

Dragocena šahovska figura iz 13. stoletja

Na zanimivo najdbo so te dni naleteli v Leeuwardenu, glavnem mestu frizijske pokrajine na Holandskem. Pri nekem razkopavanju se je delavcu, ki je bil pri teh delih zaposlen, pokazala pod krampom kitova kost, v katero je bila vrezana šahovska figura, ki predstavlja kralja s krono na glavi. Kralj sedi na prestolu in ima med položeni čez kolena. Starinoslovci so mnenja, da je ta šahovska figura najmanj iz 13. stoletja. Najdba torej dokazuje, da so v Friziji igrali šah že v srednjem veku.

Sod čistega špirta, starega 90 let

Lastnik manjše gostilne v nekem mestu v južni Franciji je zadnjič pri popravljanju svojih prostorov odkril v tleh čuden zaklad: sod

čistega špirta, ki ga je zazidal bogve iz kakšnih razlogov že njegov stari oče pred 90 leti. Ko je mož odkril to nenavadno najdbo — poroča agencija Centraleuropa — je sklical v gostilno vse svoje prijatelje, da so skupaj pili na zdravje dobrega deda. Pravijo, da se ta vesela družba ni razšla, dokler ni videla sodu do dna.

Konji z dolgimi repi več popasejo

V neki normanski vasi so bile še do pred kratkim na pašnikih obešene table z zanimivimi napisi, kakor je na primer tale: »Konji s kratkim repom — 2 franka; konji z dolgim repom — 4 franke na urole«

Razlog, zakaj so tamkajšnji premešeni kmetje postavili na pašnikih takšne zanimive napise, je dokaj nenavaden, naravnost presenetljivo iznajdljiv. Pravijo, da se konji s kratkimi repi ne morejo tako mirno pasti in zato tudi ne popasejo toliko trave kot pa konji z dolgimi repi. Preveč jih pri paši motijo muhe, ki se jih ne morejo otresti drugače kot z glavo ali nogami, ali pa, da se od časa do časa spuste v dir. Konji z dolgimi repi pa lahko preženejo to nadlego kar med pašo, ne da bi zamujali čas. Zato ti temeljiteje popasejo travnik, če je često prav, če njihovi gospodarji plačajo za pašo nekaj več kot pa gospodarji konj s kratkimi repi.

Polževo hitrost so merili z uro

Hitrost nekaterih drugih živali

Ali mar polž res zasluži, da je njegova hitrost oziroma počasnost prišla v pregovor? — Morda pa tej krotki živalici, ki vendar nikomur nič neče in ji je všeč, če jo pustimo v miru, da po svoje uživa svet, le delamo malo preveč krivice, če se tako rekoč norčujemo iz njene počasnosti.

V Švici, kamor se stekajo menda tudi novice z vsega sveta, ne samo ljudje, ki bi radi imeli mir, ali pa ves mogoči tuji denar, ki se tudi počuti tam varnejšega — pravijo, da so pred kratkim natančno, z uro v rokah ugotovili, kako hitro lahko polž leze po tleh. Prepričali so se, da polž vendarle ni tako počasen, kakor ga ljudje radi obrekujejo, saj v eni minuti prileže celih 20 cm daleč.

Precej hitreje leti metulj, povprečno s hitrostjo 6 m na minuto. Isto hitrost doseže v vodi postvr. 20–25 m na sekundo preleti lastovka, golob-poštar pa 18–19 m. Čebela prekosi metulja v svoji hitrosti komaj za pol metra,

gotovo zato, ker nese s seboj pretežak tovor stardi. Konj prehodi (ne preteče!) povprečno 2 m v sekundi, v navadnem teku povprečno 3,75 m v sekundi, v galopu pa, če je dober dirkač, tudi 10 m na sekundo.

Tudi o človeku se lahko reče, da dobro stopi. Maratonski tekač preteče povprečno 1 m v sekundi, tekači na krajše proge pa so dokaj hitrejši. V teku na 1500 m dolgi progi pustil tekmovalce v eni sekundi 3 m poti za seboj, tekač na 800 m progi 5 m, na 100 m pa preteče v eni sekundi tudi do 9 m.

Kako pa je potem s skokj v višino. V tej panogi zavzema častno mesto srnjak in žaba. Prvi skoči tudi do 5 m visoko, ali z drugimi besedami trikrat višje, kakor pa je sam dolg, žaba pa se pože ne do 2 m v višino ali desetkrat tako visoko, kakor znaša njena lastna dolžina, če žaba stegne krake. Lovorjev venec pa v tem oziru brez dvoma zasluži bolha, ki skoči 60–100 cm visoko, ali najmanj 200 krat višje, kot pa je sama visoka. To so rekordi, ne pa...

BELA ČAROVNICA

pustolovski roman

80

Umolknil je. Nekaj časa sta oba molcala. Ta molk je bil za oba enako mučen. Čez nekaj časa je Doret, vsaj tako se je zdelo, zopet našel svoj mir. Sklenil je, da odide. Toda tako rad bi še enkrat videl ljubljeno deklico. S prosečim glasom je dejal generalu:

»Ali je res ne smem videti? Dovolite mi, da jo vidim samo za trenutek. Ne bom spregovoril niti besedice. Prepričan sem, da me bo vesela.«

»Čeprav bi bila vašega obiska vesela in bi rada govorila z vami, se mi zdi, da bi jo tudi utrudilo. Bolje je, da se tudi tej želji odpoveste. Vztrajam pa na tem, da je od tega trenutka pretrgana vsaka vez med vami in mojo hčerko. Pričakujem od vas toliko plemenitosti, da boste mojo odločitev spoštovali.«

»Uklanjam se vaši odločitvi,« je komaj slšno odgovoril Doret.

Odšel je s strtim srcem. Sedel je v svoj avtomobil in z divjo naglico zdrvel proti Parizu.

Toda, ko je prišel iz mesta, je polagoma zmanjšal brzino. Kmalu je brzino kazal le trideset kilometrov na uro. Doret je začel razmišljati o svoji usodi in o usodi ljubljene dekleta.

Kar ga je najbolj bolelo, ni bilo dej-

stvo, da ga je general tako nemilo odsluovil, pač pa to, da uboga nedolžna deklica trpi po njegovi krivdi in da je v oblasti skrivnostnega zločinca, proti kateremu ni bil brez moči samo on, ampak ga tudi policija ni mogla zaslediti, še manj pa ujeti in narediti neškodljivega. Ta zavest ga je strašno mučila. Toda kaj naj stori?

Mogoče bi bilo najbolje, če bi znova šel k policijskemu ravnatelju in mu napisal formalno izjavo, da se ne bo več vmešaval v Croixnoirjevo zadevo, ker da so zopet nastopile one ovire, zaradi katerih je že poprej hotel to zadevo opustiti. Croixnoir bo brez dvoma izvedel za to njegovo izjavo in bo prizanesel ubogi nedolžni Liziki.

Medtem ko je razmišljal o tem, je na nekem križišču zagledal tabli z napisom: »Mont pendu — 10 km.«

Mont Pendu! To ime je vzbudilo njegovo pozornost, kajti tako se je imenoval kraj, kjer je prebival samotarski Giroux. Hipoma se mu je zbudila želja, da bi odkril skrivnost, ki je obdajala tega starca.

Krenil je s povečano brzino v smer, katero je označevala tablica.

Čez nekaj minut je ustavil avtomobil na odprtem polju, ker si je hotel prižgati

cigareto. Stopil je na cesto in se začel zamišljeno sprehajati po njej.

Nenadoma pa se je ustavil in pozorno gledal na tla. Nobenega dvoma ni moglo biti! Na asfaltu so se na več točkah jasno poznali sledovi avtomobilskih koles, kjer se je razločno videla črka »c«!

Doret ni niti najmanj pričakoval, da bo tako nenadoma odkril tako važno sled. Srce mu je močno utripalo.

Da bi se še bolj prepričal, je vzel iz svoje listnice sliko, katero je komisar Flobert posnel na asfaltu oni usodni večer, ko je ubogi Forier tako žalostno izgubil življenje. Ni se motil: znamenje na kolesih je bilo popolnoma isto. Vzel je iz žepa meter in sledove natančno premeril. Tudi mera je bila ista. Te sledove je mogel pustiti Croixnoirjev avtomobil. Res, da bi bil tudi kakšen drug, toda ni bilo umestno, da bi sled omalovaževal.

Pregledal je cesto na različnih mestih. Dognal je, da je avtomobil šel po tej cesti že večkrat, da je torej to bila njegova navadna pot.

Kje je bil sedaj? Kje je bilo njegovo skrivališče? Preštel je sledove. Bilo jih je šest. Avtomobil je torej šel trikrat tod. Iz tega se je dalo sklepati, da se je enkrat vrnil in da je zopet odšel v nasprotno smer. Brez dvoma se bo vrnil po isti poti. Najbrže kraj, kjer je bil navadno spravljen, ni bil daleč. Najboljše bi torej bilo, če se temu kraju približa in se skrije.

Se enkrat je natančno pregledal sledove. Opazil je, da sta dva sledova bila bolj sveža, kot ostali štirje. Opazil je

tudi, da je črka »c« bila obrnjena v tisto smer, od katere je on pravkar prihajal.

Tedaj je policijski avtomobil šel v isto smer, kakor Croixnoirjev in se je ustavil tik poleg sledov in v svetlobi žarometov je komisar fotografiral. Tudi sedaj je Doret položil sliko sledov pred žaromete in ugotovil, da je črka »c« obrnjena v nasprotno smer.

To dejstvo je torej pričalo, da je neznan avtomobil odšel v tisto smer, iz katere je prišel Doret. On sam je torej bil usmerjen proti kraju, kjer je navadno bil avtomobil. Ta ugotovitev ga je opogumila. Odkril je dobro sled in je ni hotel opustiti.

Sedel je torej v avtomobil in počasi nadaljeval svojo pot. Vozil je ob strani ceste in ves čas pazljivo gledal na asfalt. Ko je dospel do nekega križišča, je zopet izstopil in iskal sledove koles, toda ni našel ničesar.

Ni vedel, v katero smer naj bi krenil. Na levo je vodila asfaltirana cesta, po kateri je vozil do sedaj. Cesta, ki je vodila na desno, pa je bila mnogo ozja in pokrita z gruščem. Videti je bilo, kot da je to zasebna pot, ki vodi do kakšnega posestva, mogoče do hiše gospoda Girouxa.

Doret se ni dolgo obotavljal. Izbral je ožjo cesto. Nekako slutil je, da je ta pot prava. Zdelo se mu je, da mora biti neka zveza med zločincem avtomobilom in učenjakovim bivališčem.

Medtem ko je razmišljal o tem, je zaslišal, da mu prihaja nasproti nek avtomobil. Sklenil je, da ga ustavi.

Postavil se je na cesti na vidno mesto in ko je na ovinku zagledal avtomobil, je začel mahati z rokami in dajati znake, da naj se ustavi.

In res se mu je to posrečilo. Doret je vrgel pogled na kolesa. Znamenja na njih so bila čisto drugačna od onih, katere je iskal.

Predirljivo je pogledal mladeniča, ki je sedel v avtomobilu. Njegova zunanost je pričala, da pripada višjim krogom.

»Ali se vam je pokvaril avto?« je vlijudno vprašal mladenič.

»Nikakor ne,« je odvrnil Doret. »Rad bi vas le vprašal, če ste namenjeni v Pariz?«

»Da. Naravnost tja odhajam.«

»Če se vam ne mudi zelo, bi vas rad prosil za neko uslugo.«

»Prav rad vam ustrezem.«

»Hvala lepa! Zelo prijazen ste,« je dejal Doret. »Toda dovolite, da se vam najprej predstavim...«

Vzel je iz žepa posetnico in jo ponudil mladeniču, ki mu je tudi dal svojo. Doret je po posetnici spoznal, da pripada mladenič eni izmed najbolj uglednih pariških družin. Videl je torej, da mu lahko zaupa.

»Prosil bi vas, če bi hoteli nesti neke moje sporočilo na policijsko ravnateljstvo. Odkril sem nekaj, kar mislim, da bo ravnatelja zanimalo. Oprostite mi, da vam ne morem več pojasniti. Upam pa da boste kmalu čitali v časopisih, da se je policiji posrečilo razvozlati neko zelo težko zadevo.«